

Przeczytaj fragment książki André Frossarda pt. „Nie lękajcie się! Rozmowy z Janem Pawłem II”.

Moje lata chłopięce i młodzieńcze łączą się przede wszystkim z postacią ojca, którego życie duchowe po stracie żony i starszego syna niezwykle się pogłębiło. Patrzyłem z bliska na jego życie, widziałem, jak umiał od siebie wymagać, widziałem, jak klękał do modlitwy. To było najważniejsze w tych latach, które tak wiele znaczą w okresie dojrzewania młodego człowieka. Ojciec, który umiał sam od siebie wymagać, w pewnym sensie nie musiał już wymagać od syna. Patrząc na niego, nauczyłem się, że trzeba samemu sobie stawiać wymagania i przykładać się do spełniania własnych obowiązków. Ten mój ojciec, którego uważałem za niezwykle człowieka, zmarł - prawie, że nagle - podczas drugiej wojny światowej i okupacji, zanim ukończyłem dwudziesty pierwszy rok życia » Odtąd jest już całkiem sam w kraju okupowanym, a nawet w latach 1939-1941 podwójnie okupowanym, przez Niemców i przez Rosjan: « Byłem wówczas robotnikiem, pracowałem w kamieniołomie, tzw. „wapienniku”, który dostarczał materiału do wielkiej fabryki sody w dzielnicy Krakowa, która nosiła nazwę Borek Fałęcki. W parę miesięcy po śmierci ojca przeszedłem z kamieniołomu do pracy w samej fabryce, na tzw. oczyszczalnię wody przeznaczonej dla kotłowni. Do pracy fizycznej zostałem poniekąd zmuszony okolicznościami. Uniwersytet Jagielloński, na którym rozpocząłem studia w jesieni 1938 r., po zakończeniu szkoły średniej w moim rodzinnym mieście Wadowicach, został zamknięty przez okupanta, profesorowie - wśród nich wielu ludzi wiekowych i wybitnie zasłużonych dla nauki - wywiezieni do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen. Studiowałem na Wydziale Filozoficznym filologię polską zgodnie z zamiłowaniami wyniesionymi z okresu szkoły średniej. Studia zostały przerwane na początku drugiego roku, wkrótce też zacząłem pracować w kamieniołomie razem z kilku moimi kolegami ze studiów. Jeśli ów jeden rok normalnych przedwojennych studiów, jeden rok uczestniczenia w życiu społeczności najstarszego w Polsce uniwersytetu, wywarł niewątpliwie wielki wpływ na całą moją młodą osobowość - to nie obawiam się powiedzieć z całym przekonaniem, że kolejne cztery lata pracy fizycznej, okres uczestniczenia w wielkiej społeczności robotniczej, stały się dla mnie szczególnie cennym darem Opatrzności. Nauczyłem się cenić ten okres i związane z nim doświadczenie bardzo wysoko. Nieraz mówiłem, że warto ono może więcej od doktoratu (choć dla nauki i stopni naukowych żywię wielki szacunek) ». Sam nie mało tych stopni otrzymałem... Zresztą nie przyszło mu to trudno. Uczył się zawsze łatwo i z przyjemnością. A jego powołanie? Nie będąc powołaniem późnym, nieco się ociągało: « W okresie kończenia szkoły średniej i rozpoczynania studiów wyższych różne osoby z mego otoczenia myślały, że wybiorę powołanie kapłańskie. Natomiast ja sam w tym okresie urobiłem sobie przekonanie, że powinienem pozostać świeckim chrześcijaninem. Owszem, myślałem o możliwościach świeckiego zaangażowania w życie Kościoła i społeczeństwa. Myśl o kapłaństwie raczej dość zdecydowanie odsuwałem ». Papież cytuje List do Hebrajczyków: „I nikt sam sobie nie przywłaszcza tej godności, jak tylko ten, kto jest powołany przez Boga” (5, 4). W tej dziedzinie człowiek nie wybiera, tylko zostaje wybrany. To powołanie, które w myślach odsuwał, przyszło jednak. Czeką na niego w Teatrze Rapsodycznym, gdzie razem z innymi, podobnymi jemu miłośnikami literatury, recytował poezję: «Z tym też okresem łączy się zasadnicza decyzja w sprawie mojego powołania. Stało się dla mnie jasne, że Chrystus powołuje mnie do kapłaństwa. »

I. Zadania do tekstu

1. Na wychowanie młodego Karola Wojtyły, przyszłego papieża Jana Pawła II, w okresie nastoletnim szczególnie wpływ miał/miała:

- ☐ A) śmierć matki i brata ☐ B) śmierć ojca
☒ C) przykład życia ojca ☐ D) II wojna światowa i okupacja niemiecka

2. Według informacji w tekście przyswajanie wiedzy przez przyszłego papieża:

- ☐ A) było utrudnione przez warunki wojenne ☐ B) zostało przerwane przez pracę w kamieniołomie
☐ C) było ważniejsze od pracy ☒ D) wiązało się dla niego z pozytywnymi doświadczeniami

3. W tekście brak informacji, że papież cenił:

- ☐ A) literaturę ☒ B) sport
☐ C) naukę ☐ D) stawianie sobie wyzwań

4. Bohater tekstu w swoim rozwoju duchowym największe znaczenie nadaje:

- ☒ A) doświadczeniu wspólnoty z robotnikami ☐ B) studiom filologicznym
☐ C) pracy fizycznej ☐ D) młodzieńczym zamiłowaniom

5. Wybór drogi życiowej przez przyszłego papieża:

- ☐ A) od początku był dla niego jednoznaczny ☐ B) wynikał z oczekiwań znajomych
☒ C) ugruntował się w okresie zaangażowania w aktorstwo ☐ D) był skutkiem traumatycznych przeżyć

6. Podkreślony fragment odnosi się do:

- ☐ A) sprawowania obowiązków osoby duchownej ☐ B) losu każdego człowieka
☐ C) celu sprawowania funkcji kapłańskiej ☒ D) pochodzenia natchnienia do stanu duchownego

II. Zadania do lektur

7. Książkę Barbary Kosmowskiej *Pozłacana rybka* można zaliczyć do:

- ☐ A) literatury faktu ☐ B) powieści przygodowych
☒ C) literatury pięknej ☐ D) utworów dramatycznych

8. Prawdą jest, że Alicja (*Pozłaczana rybka*):

- ☐ A) z oszczędności spędzała wakacje u dziadków na wsi
☐ B) przynosiła Fryckowi do szpitala samochodziki
☐ C) poznała Roberta przy zbieraniu ogórków na plantacji
☐ D) pomagała Sarze w pracy na targu

9. Ojciec Roberta (*Pozłaczana rybka*) nie był:

- ☐ A) weterynarzem
☐ B) wdowcem
☐ C) alkoholikiem
☒ D) stolarzem

10. Na anoreksję w powieści chorowała:

- ☐ A) Klaudia
☒ B) Dorcia
☐ C) Bercia
☐ D) Miłka

11. Robert odwiedził Alicję w jej mieście, żeby:

- ☒ A) kupić skrzypce
☐ B) poznać jej rodziców
☐ C) spędzić kilka dni wakacji
☐ D) wziąć udział w imprezie u Borysa

12. O tym, jak należy rozmawiać z Fryderykiem o śmierci, powiedziała Alicji:

- ☒ A) wolontariuszka Zuzia
☐ B) pielęgniarka Zosia
☐ C) Klaudia
☐ D) mama

13. Mama Fryderyka:

- ☒ A) wyreżyserowała film o hospicjach
☐ B) załatwiła Fryckowi leczenie w Szwecji
☐ C) przyniosła do szpitala złotą rybkę
☐ D) nie była akceptowana przez Alicję

14. Utwór pochwalny, sławiący bohaterskie czyny, wzniosłe idee, powszechnie uznawane wartości to:

- ☐ A) elegia
☐ B) tren
☐ C) sonet
☒ D) hymn

15. Rozwinięta apostrofa, umieszczona na początku utworu to:

- ☐ A) anafora
☐ B) pointa
☒ C) inwokacja
☐ D) alegoria

III. Nauka o języku

16. Za pomocą przedrostka utworzono wyraz:

- ☐ A) przydomowy
☐ B) załącznik
☐ C) wyróżnienie
☒ D) zawieźć

17. Zestawieniem jest:

- ☒ A) wata cukrowa
☐ B) bukiet kwiatów
☐ C) nowe buty
☐ D) zupa grzybowa

18. Najbogatszy zakres ma wyraz:

- ☒ A) żywność
☐ B) nabiał
☐ C) ser
☐ D) twaróg

19. Eufemizm jest zawarty w zdaniu:

- ☒ A) Pan Bachłan nie wylewał za kołnierz.
☐ B) Sara stawiała czoła kłopotom.
☐ C) Robert wprowadził w osłupienie Borysa.
☐ D) Dziadkowie mieli słabość do Panny Fryzuni.

20. Wyrazem przechodnim jest:

- ☐ A) tęsknić
☐ B) wędrować
☐ C) szumieć
☒ D) targać

21. Niepoprawne jest wyrażenie:

- ☒ A) Strasznie lubię oliwki.
☐ B) Drżał ze strachu.
☐ C) Strach ma wielkie oczy.
☐ D) Był podszyty strachem.

22. Zdaniem złożonym z podrzędnym orzecznikowym jest:

- ☒ A) Jacek był taki, że wszyscy mu ufali.
☐ B) Poszukiwano chłopca, który pomógł uratować psa.
☐ C) Mówił o tym, że warto zaangażować się w wolontariat.
☐ D) Został tam, gdzie najbardziej mu się podobało.

23. Wreszcie ogłoszono to, czego oczekiwano od dawna. - zdanie jest:

- ☐ A) współrzędnie złożone
☒ B) bezpodmiotowe
☐ C) złożone z podrzędnym podmiotowym
☐ D) złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania

24. Zdaniem w stronie czynnej jest:

- ☒ A) Zostaliśmy dłużej w parku.
☐ B) W programie konferencji został przewidziany obiad.
☐ C) Most był budowany kilka lat.
☐ D) Kowalski zostanie mianowany dyrektorem.

25. Faktem jest:

- ☐ A) Życie mrówek jest niezwykle ciekawe.
☒ B) Trudno zrobić zdjęcie mrówkom.
☒ C) Ugryzienie mrówki powoduje swędzenie.
☐ D) Mrówki to sympatyczne owady.

26. Nagromadzenie czasowników oddających dynamikę jest typowe dla:

- ☐ A) recenzji
☒ B) opisu sytuacji
☐ C) przemówienia
☐ D) sprawozdania